

WIADOMOŚCI BANKOWE

Ostatni Okólnik Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

W myśl Okólnika Sekretarjatu Naczelnej Dyrekcji Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej Nr. 77 z dnia 18 kwietnia 1924 r. rozpoczęto numerowanie Okólników Banku Polskiego wydawanych począwszy od dnia 28 kwietnia 1924 r. od numeru „1”.

Ponieważ w Okólniku Banku Polskiego Nr. 1 Wydziału Personalnego z dnia 28 kwietnia 1924 r. nie zamieszczono, jaki był ostatni numer Okólnika Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, wobec tego dla porządku podaje się szczegół ten dodatkowo, a mianowicie, że ostatni Okólnik Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej z dnia 26 kwietnia 1924 r. opatrzony był numerem 87.

Zmiana w zwolnieniach od zaświadczeń walutowych transportów żywnościowych do Gdańska.

Pismem z dnia 24 kwietnia 1924 r. L. 57/24 (A. M.) Wydz. V Ministerstwo Skarbu — Departament Akcyz i Monopoli zwalnia od zaświadczeń walutowych kierowane do Gdańska transporty gatunków ryb, które są wymienione pod pozycją 37 p. 1 a. wyciągu z taryfy celnej, przesłanego Oddziałom przy liście okrężnym Sekretarjatu Naczelnej Dyrekcji Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej Nr. 18/55 z dnia 8 lutego 1924 r. a mianowicie: pstrągi, łososie, turboty, sole, jesiotry, bielugi, sieje (sigi), również solone, wędzone i suszone.

Powyższą zmianę należy odnotować w wymienionym wyciągu taryfy celnej i ściśle jej przestrzegać przy wydawaniu zaświadczeń walutowych.

Prawidłowe sporządzanie awizów żyrowych.

W Instrukcji Służbowej Cz. II na stronie 60 zamieszczono szczegółowy wzór awizu żyrowego dla ujednostajnienia jego formy i zapobieżenia omyłkom i niedokładnościom w tym względzie.

Mimo to wiele Oddziałów z powodu niedostatecznego zapoznania się z odnośnymi przepisami Instrukcji, na co przede wszystkim kierownictwa Oddziałów winny zwracać baczną uwagę, wysła wizy sporządzane niestarannie a co do formy dalekie od wzoru. Między innymi często powtarzającą się usterką jest skracanie wyrazu „złotych” przy wypisywaniu słowami ogólnej sumy poszczególnych awizów, co winno być bezwzględnie zaniechane a słowo „złotych” wypisywane dokładnie w całości.

Ponadto nie przestrzegają Oddziały prawie zupełnie należytego i właściwego firmowania awizu. Przypominając zatem powołany na wstępie wzór, wzywa się Oddziały do ścisłego stosowania się do przepisów Instrukcji, przyczem zaznacza się, że stempel firmowy Oddziału (odbijany pieczętką a nie wypisywany) należy umieszczać bezpośrednio pod cyfrową sumą awizu tak, ażeby zapobiec jakimkolwiek nadużyciom przez dodatkowe dopisanie dalszych kwot.

Oplata należitości za skrót telegraficzny w miejscowych urzędach pocztowych.

W Okólniku Nr. 77 z dnia 18 kwietnia 1924 r. podano Oddziałom do wiadomości, że zarejestrowanie skrótu telegraficznego „Bankpolski” załatwione zostało przez Centralę, natomiast co do przypadającej za skrót ten opłaty wyjaśniła Generalna Dyrekcja Poczty i Telegrafów, że sprawa uiszczania jej należy do

poszczególnych Oddziałów Banku, którym miejscowe urzędy pocztowe przedstawiać będą do wyrównania odnośne rachunki. Z chwilą otrzymania ich mają Oddziały opłacać wyznaczone kwoty z podręcznej kasy drobnych wydatków a pokwitowania przysyłać normalnie w oznaczonych terminach z raportem kasowym do Centralnej Księgowości.

Nadsyłanie do Centralnej Księgowości zestawień wypłacanej Zastępstwom prowizji.

Z wprowadzeniem miesięcznego rozrachunku prowizji dla Zastępstw w myśl Okólnika Nr. 166 z dnia 16 października 1923 r. winny były Oddziały przysyłać stale do Centralnej Księgowości zestawienie prowizji jako załącznik do raportu kasowego do rachunku „Koszty handlowe”, na którym prowizja ta jest księgowana.

Do czasu zatem ponownej zmiany miesięcznego obrachunku prowizji na obrachunek półroczny mają Oddziały dołączać do raportu kasowego załącznik z podaniem w nim ilości sztuk i kwoty dokumentów zainkasowanych przez Zastępstwo z uwzględnieniem dokumentów, od których zaliczono prowizję minimalną.

Przy zaliczaniu Zastępstwom prowizji w okresach półrocznych odpada potrzeba nadsyłania wymienionego załącznika do raportu kasowego, ponieważ zastępuje go wykaz bilansowy Nr. 13.

Unieważnianie przekazów własnych Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej i przesyłanie ich do Skarbcza Emisyjnego.

W związku z Okólnikiem Nr. 5 z dnia 9 maja 1924 r., którym wydano Oddziałom polecenie zasilania rynku pieniężnego banknotami złotowymi przez skuteczniianie bankom i innym klientom wymiany marek polskich na złote w dowolnych ilościach, komunikuje się niniejszym, że wpływające w Oddziałach przekazy własne P. K. K. P. mają być przyjmowane tytułem wpłat lub też do wymiany narówni z banknotami markowymi.

Zebrane od klientów przekazy, oraz znajdujące się w Oddziałach ich zapasy własne mają być natychmiast unieważnione przez dwukrotne przedziurkowanie w ten sposób, ażeby nie były uszkodzone ani podpisy kontrolne ani też numery, a następnie odsyłane przy sposobności transportów pieniężnych do Skarbcza Emisyjnego.

Puszczanie w obieg banknotów złotowych w drobnych odcinkach.

Najskuteczniejszym środkiem zapobieżenia odczuwanemu dotkliwie brakowi drobnych pieniędzy wśród szerokich warstw społeczeństwa jest wypuszczenie w obieg jaknajwiększej ilości drobnych odcinków dostępnych dla wszystkich ze względu na ich wartość.

W tym celu winny Oddziały przy dokonywanych wypłatach wydawać możliwie najwięcej banknotów złotowych w odcinkach po z 5, 10, 20, oraz bilety zdawkowe po z 1 i 2, zwłaszcza w dobie obecnej, kiedy skutecznia się w wielkich ilościach zamianę marek polskich na złote.

Odcinki natomiast od z 50 w górę należy wydawać z pewnem ograniczeniem, względnie w tych wypadkach, gdy klient wyraźnie tego zażąda.

Księgowanie spłat kredytu udzielonego Oddziałom na zakup artykułów pierwszej potrzeby.

W Okólniku Nr. 85 z dnia 25 kwietnia 1924 r. (dwa ostatnie ustępy) polecono Oddziałom zamknąć rachunek otwartego kredytu z tytułu przyznanego przez Dyрекcję kredytu na zakup artykułów pierwszej potrzeby, przeprowadzić w dniu 1 maja 1924 r. odpowiednie księgowanie, a dalsze spłaty księgować już tylko w dzienniku i raporcie kasowym Banku Polskiego na rachunku „Kredyt dla pracowników na zakup artykułów pierwszej potrzeby” na linii Nr. 66 w przychodzie.

Mimo to bardzo wiele Oddziałów nie zastosowało się do tego polecenia, ponieważ nie zainteresowało się bliżej wymienionym Okólnikiem, księgując w mowie bądące spłaty na rachunku „Otwartego kredytu” w dzienniku kasowym Banku Polskiego, a więc zupełnie błędnie i sprzecznie z wyraźnym poleceniem, powodując przez to liczne reklamacje ze strony Centralnej Księgowości.

Powtarzające się błędy w księgowaniu świadczą niezbicie, że Oddziały zapoznają się z Okólnikami zbyt pobieżnie i, lekceważąc sobie tem samem wydawane zarządzenia, nie zdają sobie sprawy, jakie skutki wywołuje postępowanie takie w normalnem załatwianiu czynności i kontroli Centralnej Księgowości.

Zaniedbania takie będą przez Bank Polski surowo oceniane, ponieważ nie można dopuścić, ażeby błędne księgowania, wynikłe z opieszałego postępowania pracowników powodowały mnożenie się korespondencji do anormalnych granic.

Wyjaśnienie do Okólnika Nr. 5 z dnia 9 maja 1924 r. w sprawie liczenia i sortowania banknotów markowych.

Z chwilą wprowadzenia biletów zdawkowych w obieg, jak również zaprzestania wszelkich wypłat markami polskimi z dniem każdym zwiększa się w Oddziałach zapas banknotów markowych.

W związku z Okólnikiem Nr. 5 z dnia 9 maja 1924 r. należy banknoty w odcinkach do Mp 50.000 włącznie tylko liczyć, banknoty zaś o wyższej wartości poza liczeniem muszą być sprawdzane przez drugą osobę.

Jednocześnie nadmienia się, że banknoty od Mp 10.000 i wyższe mają być przed wysyłką do Skarbcza Emisyjnego dziurkowane w myśl Zarządzenia Skarbcza Emisyjnego Nr. 5 z dnia 24 kwietnia 1924 r. Banknoty wyżej wymienione niedziurkowane nie będą przyjmowane przez Skarbiec Emisyjny.

Wydziały Dyrekcji Banku Polskiego.

W uzupełnieniu Okólnika Wydziału Personalnego z dnia 28 kwietnia 1924 r. Nr. 1 podaje się poniżej nazwy Wydziałów Dyrekcji Banku Polskiego w **dosłownem** brzmieniu a mianowicie: Wydział Personalny, Wydział Prawny, Wydział Administracyjny, Wydział Kredytowy, Wydział Walutowy, Sekretariat Dyrekcji, Centralna Księgowość i Skarbiec Emisyjny.

W korespondencji zatem z Centralą winny być ściśle przestrzegane powyższe nazwy **bez oznaczania numerami poszczególnych Wydziałów** jak to miało miejsce dawniej przy Wydziałach b. Naczelnej Dyrekcji Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Nieuwzględnianie przez Bank Polski próśb i podań o wsparcia i zapomogi.

Wśród publiczności a zwłaszcza zrzeszeń i komitetów dobroczynnych utrzymuje się mniemanie, że Bank Polski, jako instytucja rozporządzająca dużemi środkami pieniężnymi może, a nawet obowiązany jest udzielać zapomóg i wsparć, i w tym też duchu pisane podania napływają tak do Centrali, jakoteż do Oddziałów.

Aby temu zgoła mylnemu przekonaniu zapobiec a Oddziałom jednocześnie oszczędzić korespondencji przy przesyłaniu wzmiankowanych podań i próśb do Centrali, uchwaliła Dyrekcja Banku zasadę niedawania żadnych ofiar na cele humanitarno-społeczne, ponieważ Bank Polski jest instytucją o charakterze ogólnospołeczno-państwowym, nie może zatem i nie powinien obciążać tego rodzaju wydatkami swego budżetu, zwłaszcza, że część jego zysków przypada Państwu.

Zgłaszających się zatem petentów należy w myśl powyższego odpowiednio informować.

Umieszczanie stempla firmowego na listach.

W b. Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej przyjął się praktykowany w niektórych Oddziałach i Wydziałach zwyczaj wypisywania firmy na listach pismem maszynowym.

W celu ujednostajnienia pod tym względem, zwyczaj ten musi być bezwzględnie zaniechany a wszelkie wychodzące z Oddziału pisma i listy mają być zaopatrywane w stempel firmowy odbijany zapomocą pieczętki kauczukowej podłużnej, co uniemożliwi ewentualne nadużycia.

Zbyteczne dołączanie oddzielnych listów do nadsyłanych Wydziałowi Kredytowemu informacji.

Informacje kredytowe nadsyłane są przez Oddziały do Wydziału Kredytowego przy oddzielnych listach, co jest zupełnie zbyteczne i niepożądane. Wystarczy bowiem, jeżeli Oddział prześle dane informacje w opasce, na której umieści stempel firmowy, poda ilość sztuk informacji i powoła się ewentualnie na odnośny list Wydziału Kredytowego.

Dołączanie do informacji oddzielnego listu uzasadnione jest tylko wtedy, gdy Oddział stawianemu żądaniu nie może zadość uczynić z braku materiału informacyjnego, służącego do prawidłowego opracowania danej informacji.

Pojawienie się srebra w systemach monetarnych Europy.

W roku 1920 w czasie wielkiej zwyżki cen srebra monety srebrne znikły prawie zupełnie z obiegu europejskiego. Tam gdzie poza Europą zatrzymano srebrne monety, próba ich znacznie została obniżona. Wpłynęło to bardzo ujemnie na konsumpcję srebra. Podczas, gdy w roku 1920 na cele monetarne użyto na całym świecie 220 milionów uncji, w roku 1921 liczba ta obniża się do 155, a w roku 1922 do 180 milionów.

Obecnie na kontynencie europejskim srebro zaczyna się na nowo pojawiać w obiegu. W ciągu ostatnich miesięcy w Polsce, Austrii, Rosji Sowieckiej, Gdańsku i w Niemczech przystąpiono do wybijania monet srebrnych. Tendencja ta tłumaczy się chęcią przywrócenia na nowo podkopanego w czasie inflacji zaufania do systemu pieniężnego. Tak np. w motywach ustawy austriackiej z dnia 21 grudnia 1923 roku nadmieniono: „Pragniemy przez wprowadzenie nowych monet wzbudzić wśród ludności na nowo zaufanie do jednostki monetarnej”. W podobny sposób w dyskusji nad niemiecką ustawą monetarną przedstawiciele poszczególnych partij zaznaczyli, że ze względów psychologicznych są oni zwolennikami wybijania monet srebrnych. Pieniądze te mają być symbolem zerwania z dotychczasową gospodarką pieniędzy papierowych i jaskrawym dowodem rozpoczęcia nowej epoki.

Jest rzeczą nader charakterystyczną, że podczas gdy w krajach, w których waluta nieznacznie stosunkowo ucierpiała jak w Belgii, Francji, we Włoszech i w Czechosłowacji nikiel i inne surogaty pełnią funkcję pieniędzy pomocniczych, w krajach najbardziej zrujnowanych przez inflację wprowadza się srebro.

Miedzy poszczególnymi systemami monetarnymi wprowadzonymi obecnie, istnieją dosyć duże różnice, tak np. próba nowych monet srebrnych wprowadzonych w Austrii oznaczona została na 0.800, Polska i Gdańsk posiadają niższą trochę próbę 0.750, a Niemcy 0.500. Jest rzeczą bardzo ciekawą, że w Austrii pomocnicza moneta srebrna jest nieograniczonym środkiem płatniczym. Jest to do pewnego stopnia wyłamaniem się z pod ogólnie dotąd obowiązującej zasady, według której moneta zdawkowa jest jedynie środkiem płatniczym do pewnej ograniczonej sumy. Twórcy ustawy austriackiej uzasadniają inowację tę tem, że wobec wymiany pieniędzy papierowych, które są nieograniczonym znakiem płatniczym, na monety srebrne, nie można nadawać im mniejszej siły płatniczej.

Austriackie monety srebrne dostosowane są do zdeprecjonowanej korony papierowej. Najmniejsza monetą srebrną jest 5000-koronówka, która mniej więcej odpowiada 37 groszom polskim.

Ruch służbowy.

Zwolnienie ze służby.

Więckowski Zygmunt, z Oddziału Głównego w Warszawie, Markocka zam. Franta Aleksandra z Oddziału w Krakowie.

Przeniesienia.

Jezierski Leon, urzędnik Oddziału w Poznaniu do Oddziału w Bielsku, Litewski Brunon, urzędnik Oddziału w Poznaniu do Oddziału w Ostrowie.

BANK POLSKI.